

ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ БІЗНЕСУ

Селюченко Н. Є.

Національний університет «Львівська політехніка», м. Львів

У процесі формування стратегії сталого розвитку бізнесу і розроблення довго-, середньо- та короткотермінових планів щодо її реалізації важливим питанням має бути виявлення та оцінювання потенційних ризиків.

Для вирішення цього питання можна використовувати різні підходи. Пропонуємо розглянути два варіанти.

1. Зважаючи на три основні складові сталого розвитку бізнесу: економічну; соціальну; екологічну, – виявлення та оцінювання ризиків можна проводити у розрізі цих видів діяльності. Слід ураховувати, що джерелами ризиків є внутрішнє та зовнішнє бізнес-середовище, а їхній вплив можна очікувати в коротко-, середньо- чи довготерміновому періоді. У такому разі ризики доцільно представити класифікаційним деревом, в якому: 1-ий рівень – це загальний ризик реалізації стратегії сталого розвитку бізнесу; 2-ий рівень містить три вершини, які відображають групи економічних, соціальних та екологічних ризиків бізнесу; 3-ій рівень включає дев'ять вершин, які охоплюють ризики коротко-, середньо- та довготермінового періоду; 4-ий рівень містить 18 вершин, які відповідають внутрішнім і зовнішнім ризикам; 5-ий рівень охоплює конкретні види ризиків, які потрібно ідентифікувати.

2. Інший підхід передбачає групування факторів сталого розвитку згідно [1]. У цьому випадку 2-й рівень класифікаційного дерева містить три вершини, яким відповідають фактори загального бізнес-середовища, секторальні фактори та фактори заінтересованих сторін. До факторів загального бізнес-середовища належать: політико-правові; економічні; соціальні; технологічні; екологічні. Специфічні для сектора фактори базуються на моделі 5-сил Портера: суперництво; загроза заміників; влада покупця; влада постачальника; бар'єри для вступу. Остання група факторів включає вимоги внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін. Отже, на 3-му рівні буде відповідно 5, 5 та 2 вершини; з кожної вершини 3-го рівня виходить по три гілки, які відображають коротко-, середньо- та довготерміновий період, і відповідно 4-й рівень містить 36 вершин; 5-й рівень аналогічний до попереднього варіанта.

Для кількісного оцінювання ризиків доцільним є використання апарату нечіткої логіки. Запропоновані підходи до класифікації ризиків дають підстави прийняти рішення про побудову нечіткої ієрархічної моделі, в якій нечіткі виведення формуються для проміжних змінних з подальшою передачею чітких значень цих змінних у нечіткій системі наступного рівня ієрархії [2, с.268-275]. Така нечітка модель дасть можливість отримувати оцінки ризиків на всіх рівнях ієрархії.

Література:

1. Baumgartner R. J. Managing Corporate Sustainability and CSR: A Conceptual Framework Combining Values, Strategies and Instruments Contributing to Sustainable Development. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*. 2013. Vol. 21. Issue 5. P.258-271. DOI: 10.1002/csr.1336.

2. Штовба С. Д. Проектирование нечетких систем средствами МАТЛАБ. М.: Горячая линия – Телеком, 2007. 288 с.